

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
BANJALUKA
Broj: 57 0 Ps 135422 23 Rev
Dana, 26.03.2024. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Gorjane Popadić, kao predsjednika vijeća, Violande Šubarić i Senada Tice, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice B.T. iz B., koju zastupa S.G., advokat iz B., protiv tuženog V.J. iz B., koga zastupaju advokati iz Zajedničke advokatske kancelarije P. iz B., radi naknade štete, vrijednost spora 66.134,58 KM, odlučujući o reviziji tužiteljice protiv presude Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 135422 22 Pž od 15.11.2022. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 26.03.2024. godine, donio je

PRESUDU

Revizija se odbija.

Odbija se zahtjev tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na reviziju u iznosu od 1.711,12 KM.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 135422 21 Ps od 25.05.2022. godine odbijen je tužbeni zahtjev tužiteljice da se obaveže tuženi da tužiteljici na ime naknade štete u društvu B.T. d.o.o. B., isplati iznos od 66.134,58 KM sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom počev od 14.03.2018. godine do isplate, te da joj nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 4.851,25 KM. Obavezana je tužiteljica da tuženom nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 3.863,92 KM, sa zakonskom zateznom kamatom od 23.05.2022. godine, kao dana presuđenja do isplate.

Drugostepenom presudom Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 Ps 135422 22 Pž od 15.11.2022. godine žalba tužiteljice je odbijena i potvrđena prvostepena presuda, te su odbijeni zahtjevi tužiteljice za naknadu troškova sastava žalbe i tuženog za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužiteljica pobija drugostepenu presudu, zbog povreda odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da se pobijana presuda preinači ili ukine i predmet vrati istom sudu na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora u ovoj parnici je tužbeni zahtjev da se obaveže tuženi da tužiteljici, na ime naknade štete u društvu B.T. d.o.o. B., isplati iznos od 66.134,58 KM, sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom.

Tokom postupka kod prvostepenog suda utvrđeno je slijedeće činjenično stanje: da je rješenjem o registraciji Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 057-0- Reg-17-001552 od 14.03.2018. godine u sudski registar upisana promjena članova i prenos udjela kod B.T. d.o.o. B., na osnovu Odluke o usklađivanju osnivačkog akta sa odredbama Zakona o privrednim društvima RS i rješenja o nasljeđivanju Osnovnog suda u Banjaluci broj 71 0 O 231496 16 O od 19.02.2016. godine, tako da su osnivači društva Teniski klub B. B. i parnične stranke iz ovog postupka i da je tuženi lice ovlašćeno za zastupanje; da je rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 V 125823 18 V od 31.05.2018. godine, koje je potvrđeno rješenjem Višeg privrednog suda u Banjaluci broj 57 0 V 125823 18 Gž od 14.08.2018. godine, naloženo protivniku predlagača B.T. d.o.o. B. da predlagaču (ovdje tužiteljici) omogući da se upozna sa sadržajem knjige udjela i da joj se učine dostupnim finansijski izvještaji za 2015, 2016. i 2017. godinu, kao i zapisnici sa održanih skupština društva za navedeni period; da je tuženi tužiteljici dostavio kopiju bilansa uspjeha za 2018. godinu i finansijske izvještaje za 2015, 2016. i 2017. godinu i knjigu udjela, te obavijestio da nije u mogućnosti dostaviti joj zapisnike sa održanih skupština jer društvo prema statutu nema skupštinu; da je na zahtjev tužiteljice održana skupština društva ...2021. godine u kojoj su članovi društva većinom glasova usvojili finansijske izvještaje za period 2015. do 2020. godine, da su svi članovi glasali za finansijske izvještaje, a tužiteljica je glasala protiv; da je provedeno vještačenje po vještaku ekonomske struke D.R. koji je u svom nalazu dao prikaz osnivačkog kapitala privrednog društva B.T. d.o.o. B. za period 2015. do 2020. godine, prikaz formiranja obaveza društva, iskazani poslovni gubitak, neraspoređenu dobit, podatke o sredstvima privrednog društva i dao mišljenje da je gubitak ostvaren za period 2015. do 2020. godine u ukupnom iznosu 75.871,00 KM pokriven iz neraspoređene dobiti iz ranijih godina, da neraspoređena dobit na dan 31.12.2020. godine iznosi 63.928,00 KM i da u periodu od 2015. do 2020. godine nije bilo isplate dobiti članovima društva.

Polazeći od naprijed navedenih činjeničnih utvrđenja prvostepeni sud je zaključio da tuženi kao ovlašćeno lice za zastupanje društva B.T. d.o.o. B. nije postupao protivno odredbama članova 32. i 33. Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik RS“ broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19 i 17/23, u daljem tekstu: ZPD), jer po ocjeni suda činjenica što se neraspoređena dobit umanjuje za iznos pretrpljenih gubitaka bez saglasnosti skupštine, ne predstavlja protivpravno postupanje tuženog budući da je logično da se gubici u poslovanju nadoknađuju iz dobiti; da pozajmica i kratkoročni krediti koje je tuženi uzimao u ime društva bez saglasnosti skupštine društva, nemaju nikakvog uticaja iz razloga što se radi o realizovanim obavezama; da tužiteljica nije dokazala da je donesena odluka o raspodjeli neraspoređene dobiti i da se po takvoj eventualnoj odluci nije postupalo, a dokazano je da nije bilo isplate neraspoređene dobiti članovima društva, pa je ostalo nedokazano da je u smislu odredbe članova 154. i 155. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 i „Službeni glasnik RS“ broj:17/93, 3/96, 39/03, 74/04, u daljem tekstu: ZOO), nastupila šteta članovima društva time što im nije bila isplaćena dobit, zbog čega je prvostepeni sud primjenom navedenih zakonskih odredbi odbio tužbeni zahtjev. Ocijenio je da je neosnovan prigovor zastare potraživanja, obzirom da je tužiteljica na osnovu rješenja o registraciji postala član društva B.T. d.o.o. B. dana 14.03.2018. godine, a u toku 2018. i 2019. godine saznala je o poslovanju i finansijskom stanju ovog privrednog društva, pa kako je predmetna tužba podnesena 06.05.2021. godine, da nije protekao rok iz odredbe člana 376. ZOO.

Odlučujući o žalbi tužiteljice, izjavljenoj protiv prvostepene presude, drugostepeni sud je našao da su pravilna činjenična utvrđenja i pravni zaključci prvostepenog suda, pa je žalbu odbio i potvrdio prvostepenu presudu.

Osporena odluka je pravilna i zakonita.

Odredbom člana 31. stav 1. tačka v) ZPD, propisano je da zastupnici društva imaju dužnost prema privrednom društvu u skladu sa ovim zakonom, a stavom 2. ovog člana da su lica iz stava 1. ovog člana dužna da rade u interesu privrednog društva.

Prema odredbi člana 32. ZPD, lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona dužna su da u tom svojstvu izvršavaju svoje poslove savjesno, sa pažnjom dobrog privrednika, u razumnom uvjerenju da djeluju u najboljem interesu privrednog društva (stav 1.), lica iz stava 1. ovog člana dužna su da svoju procjenu zasnivaju na informacijama i mišljenjima lica stručnih za odgovarajuću oblast za koje vjeruju da su u tom pogledu savjesna i kompetentna (stav 2.), lice koje postupa u skladu sa stavom 1. i 2. ovog člana nije odgovorno za štetu koja iz takve procjene nastane za privredno društvo (stav 3.).

Odredbom član 33. stav 1. ZPD propisano je da su lica iz člana 31. stav 1. ovog zakona dužna da postupaju savjesno i lojalno prema privrednom društvu, dok je stavom 2. istog člana određeno da ova lica koja imaju lični interes dužna su da: ne koriste imovinu privrednog društva u ličnom interesu, ne koriste povlašćene informacije u privrednom društvu za lično bogaćenje, ne zloupotrebljavaju pozicije u privrednom društvu za lično bogaćenje, ne koriste poslovne mogućnosti privrednog društva za svoje lične potrebe.

Iz utvrđenog činjeničnog stanja u predmetnoj pravnoj stvari, koje ne može biti predmet pobijanja u revizionom postupku, prema izričitoj zabrani propisanoj odredbom člana 240. stav 2. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, u daljem tekstu: ZPP), proizlazi da su suvlasnici udjela u privrednom društvu B.T. d.o.o. B. tužiteljica sa 37,50%, tuženi sa 37,50% i udruženje građana T.K. B. sa 25 %, da je neraspoređena dobit ostvarena do 31.12.2014. godine iznosila je 117.671,00 KM i da u periodu od 2015. godine do 2020. godine nije bilo isplate dobiti članovima društva, da su iz neraspoređene dobiti umanjeni gubici društva u periodu od 2015. do 2020. godine koji su iznosili 75.871,00 KM, da su obaveze po dugoročnom kreditu iz 2014. godine izmirene u 2016. godini, da se u 2015. i 2016. godini društvo kratkoročno zaduživalo kod banke, ali je u istoj godini izvršena otplata kredita, da su na skupštini društva B.T. d.o.o. B. od 02.06.2021. godine većinom glasova usvojeni finansijski izvještaji društva za period od 2015. do 2020. godine i da je tužiteljica glasala protiv usvajanja izvještaja.

Prema odredbi člana 210. ZPD po usvajanju finansijskog izvještaja za prethodnu poslovnu godinu dobit se raspoređuje: za pokriće gubitaka prenesenih iz ranijih godina, za zakonske rezerve, za dividendu u skladu sa zakonom i za statutarne rezerve ako ih društvo utvrdi osnivačkim aktom, pa nakon donošenja odluke o isplati dividende član društva postaje povjerilac društva za iznos pripadajuće dividende.

Odredbom člana 126. ZPD propisano je da direktor ili upravni odbor društva sa ograničenom odgovornošću podnose godišnjoj skupštini članova društva finansijske izvještaje i izvještaje o poslovanju, a po potrebi i izvještaj nezavisnog revizora, na usvajanje (stav 1.). Usvajanje finansijskih izvještaja ili bilo kojih drugih izvještaja od strane skupštine članova

društva sa ograničenom odgovornošću ne utiče na ostvarivanje prava savjesnih članova ako se kasnije pokaže da su netačni ili pogrešni (stav 2.).

Prema odredbi člana 127. ZPD, društvo sa ograničenom odgovornošću može vršiti isplate u novcu članovima društva u bilo koje vrijeme ako osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva nije drugačije određeno ili ako to plaćanje nije suprotno odredbama ovog zakona o ograničenjima plaćanja.

Odredbom člana 128. ZPD su predviđena ograničenja plaćanja, tako da društvo sa ograničenom odgovornošću ne može vršiti plaćanja svojim članovima ako bi nakon plaćanja neto imovina društva bila manja od njegovog osnovnog kapitala, uvećanog za rezerve koje se mogu koristiti za isplatu članovima društva u skladu sa ovim zakonom ili drugim propisima, a umanjenog za iznos koji je društvo dužno da unese u rezerve za godinu u kojoj se vrše isplate i ako bi društvu bilo onemogućeno da plaća svoje dugove čija se dospelost očekuje u redovnom toku poslovanja društva. Nastupanje bilo koje od navedenih situacija predstavlja razlog zbog koga nisu dopuštena plaćanja. Članovi društva sa ograničenom odgovornošću, kojima je društvo izvršilo nedopuštene isplate suprotno ovoj zakonskoj odredbi, ako su znali ili ako su s obzirom na okolnosti morali u to vrijeme da znaju da te isplate nisu dozvoljene odgovorni su društvu za vraćanje primljenih iznosa. Odgovornost za ovakve isplate snosi pored članova društva i direktor koji je odgovoran za nedopuštene isplate, a uslov za njihovu odgovornost je da su u vrijeme isplata znali ili da su s obzirom na okolnosti morali znati da su one nedopuštene.

Odredba člana 132. ZPD reguliše djelokrug rada skupštine društva, tako da je između ostalog u tački v) određeno da skupština odobrava finansijski izvještaj i odlučuje o vremenu i iznosu isplate članovima društva, a prema članu 133. ZPD, sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću saziva se po potrebi, a obavezno u slučajevima propisanim ovim zakonom, osnivačkim aktom ili ugovorom članova društva (stav 1.), a prema stavu 2. navedene zakonske odredbe sjednicu saziva direktor ili upravni odbor, ako osnivačkim aktom i ugovorom članova društva nije drugačije određeno. Godišnja sjednica skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću se, prema članu 134. stav 1. ZPD, održava najkasnije u roku od šest mjeseci nakon završetka poslovne godine radi usvajanja finansijskih izvještaja i odlučivanja o raspodjeli dobiti (stav 1.), a prema stavu 3. zahtjev za sazivanje sjednice skupštine članova društva sa ograničenom odgovornošću može da podnese direktoru ili upravnom odboru bilo koji član društva, u bilo koje vrijeme.

Imajući u vidu naprijed navedene odredbe materijalnog prava pravilnim proizilazi zaključak nižestepenih sudova da se gubici privrednog društva u poslovanju nadoknađuju iz ostvarene dobiti, te da zato nepostojanje odluke skupštine društva ne predstavlja protivpravno postupanje u situaciji kada se gubici u poslovanju pokrivaju iz dobiti koja nije raspoređena. Budući da su kratkoročne pozajmice iz 2015. i 2016. godine otplaćene odnosno vraćene, pravilno drugostepeni sud zaključuje da štetnost navedenih pozajmica nije dokazana, niti je uticala na visinu osnovnog kapitala. Tačnost finansijskih izvještaja i kada su oni usvojeni od strane skupštine, ne utiče na ostvarivanje prava savjesnih članova. Iz izvedenih dokaza nema mjesta zaključku da skupštine nisu zakazivane zbog netačnosti finansijskih izvještaja i postupanja tuženog suprotnog interesima društva. Pored toga tužiteljica nije tvrdila niti dokazala da je ona, kao član društva, prije 01.02.2021. godine (kada je podnijela zahtjev za sazivanje vanredne skupštine članova društva) podnosila zahtjeve za sazivanje sjednice društva u smislu odredbe člana 134. stav 3. ZPD.

Tuženi bi za predmetnu štetu odgovarao po pravilima o subjektivnoj odgovornosti iz odredbe člana 154. stav 1. ZOO, pa je za tu odgovornost potrebno da budu kumulativno ispunjene pretpostavke: postojanje štete, štetne radnje, protivpravnost štetne radnje u objektivnom smislu i postojanje uzročno posljedične veze između štetne radnje i štete, koje pretpostavke je bila dužna dokazati tužiteljica. Stoga je pravilan zaključak drugostepenog suda da tužiteljica nije dokazala da je nastupila šteta za privredno društvo i da je ta šteta proizašla iz povrede dužnosti odnosno da je ona posljedica individualnog postupanja tuženog koje je bilo u suprotnosti sa interesima društva u smislu naprijed navedenih odredbi ZPD, koji se temelji na pravilnoj primjeni pravila o objektivnom teretu dokazivanja iz odredbe člana 126. ZPP u vezi sa odredbom člana 154. stav 1. ZOO.

Odredba člana 15. ZPD odnosi se na institut „zloupotrebe pravnog lica“, a iz sadržaja stava 1. toga člana proizlazi da „komanditori komanditnog društva, kao i članovi društva sa ograničenom odgovornošću i akcionari akcionarskog društva mogu prema trećim licima lično odgovarati za obaveze društva ako zloupotrijebe privredno društvo za nezakonite ili prevarne ciljeve ili ako sa imovinom privrednog društva raspoložu kao sa sopstvenom imovinom na način kao da privredno društvo kao pravno lice ne postoji“. Stoga se, suprotno tvrdnji revizije, na pravilnoj primjeni citirane odredbe materijalnog prava temelji zaključak drugostepenog suda da se ovaj institut odnosi na odgovornost prema trećim licima, i da tužiteljica kao član društva nije treće lice u smislu navedene zakonske odredbe.

Drugostepeni sud je sve izvedene dokaze ocijenio pojedinačno i u njihovoj međusobnoj vezi pa nije osnovan revizijski prigovor da je drugostepena presuda zahvaćena povredom odredbe člana 8. ZPP.

Drugostepeni sud je dao potpune i jasne odgovore na sve relevantne žalbene navode, pa nije osnovana tvrdnja revizije da je drugostepena presuda donesena uz povredu odredbe člana 191. stav 4. ZPP u vezi sa članom 231. istog zakona.

Iz navedenih razloga odlučeno je kao u izreci na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Tuženom nisu dosuđeni troškovi sastava odgovora na reviziju budući da oni u konkretnom slučaju nisu bili potrebni za vođenje parnice (član 387. stav 1. ZPP).

Predsjednik vijeća
Gorjana Popadić

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić